

Waren die oude Calvinisten dan niet sterk genoeg om ook dit „terrein“ op te eischen in den dienst des Heeren? Wij zeggen het vaak zoo, als we ons ook op die „terreinen“ wenschen te begeven. En dan klinkt het zoo vroom. En zoo sterk.

Wij gaan dan ook zachtjes aan verder met veroveren van deze „terreinen“. We komen verder dan onze vaderen.

Zijn we heusch sterker?

Nee... het is omgekeerd.

Onze vaderen wilden zich niet noodeloos begeven tot vermaak-terreinen, waar de zonde aan alle kanten lokt en waar de afvallige wereld den toon aangeeft. Er zijn „terreinen“, die men zonde-terreinen kan noemen. En daar waren onze vaderen bang voor.

Terecht.

Niet dat een „kaartspelletje-op-zich-zelf“, zoo in het algemeen gesproken, goddeloos zou zijn. Maar er bestaan geen kaartspelletjes-op-zich-zelf. Vraag maar eens het oordeel van de wereld over een groepje Gereformeerden, die 's Zondagsavonds „n kaartje leggen“. (Ik weet niet of het voorkomt.) De wereld ziet heel scherp in die dingen. Zij gevoelt intuïtief, dat het niet bij ons behoort. Wij hebben ook een extra stel schoone redeneringen nodig om het goed te praten.

Met tooneel en dans is het al evenzoo.

Daar verwacht de wereld ons niet.

En terecht.

Alle redeneringen over „terreinen opelschen“ enz., kunnen dat niet bemantelen.

Christus heeft geen behoefte aan kaartspelen en schouwburgen en danszalen voor Zijn volk. Hij heeft deze dingen niet te laten „veroveren“.

De praktijk leert ook, dat het een der symptomen van kerkverval is, als Gereformeerden naar deze dingen beginnen te hunkeren.

Dat gaat steeds weer langs den weg van het roepen om „brood en spelen“, 't is een decadentie-verschijnsel, als steeds nieuwe genotmiddelen moeten uitgedacht worden.

Janse wijst er op, dat, helaas, vele jeugdverenigingen hun karakter verloochenen en — dit kunnen we er gerust bij zeggen — zich bespottelijk maken door de opvoering van samenspraken, dat dwaze kwassie-tooneel. ('k Zag eens een dergelijke draak, handelend over den moordanslag op Prins Maurits door Slatius e.s. „Prins Maurits“ had de uniform aan van de gemeenteveldwachter en verzocht „naar aanleiding“ van de heugelijke mislukking van het snoode plan aan de vergadering, met hem „aan te heffen“ het Wilhelmus, vers één en twee!)

Janse wijst er op, dat een overblijfsel van de oude zede bleef in den afkeer van beroepsspelers.

Doch:

Wij krijgen thans de beroepsspelers toch te zien. Zij spelen namelijk voor de film.

En de Nederl. Chr. Filmcentrale brengt de voorstelling bij ons aan huis. We blijven dan in de lijn. Gaan

nog niet naar den schouwburg. Maar we genieten alvast toch van de „goede“ spelen, waarbij we de „gaven“ der beroemde spelers kunnen „genieten“. Bekende romans worden verfilmd.

Ik dacht, dat een echte, goede roman, die literaire waarde heeft, moest gelezen — en nog eens herlezen worden, om werkelijk genoten te worden. Maar de „begeerlijkheid der oogen“ is in onze dagen zoo groot geworden, dat een verdwaasd geslacht al meent een roman te moeten zien in een film. Dat men een roman verluicht met goede plantjes, dat is iets anders. Dat behoort bij de lectuur als „verluchting“. En dat is echte kunst, als 't goed is.

Een film is z.i. geen echte kunst.

Niet eens een echt beeld van beweging.

Eigenlijk gezichtsbedrog.

Zoo heeft de film alleen waarde als cultuurfilm, het is een manier om een beweging na te bootsen in die gevallen waar dat noodig is.

Toch is dit niet het voornaamste bezwaar.

Men leze:

En nu zweeg ik nog van den inhoud.

Ik zag een speelfilm: de hut van Oom Tom.

Argeloos liep ik er in. 't Was een goede film, zei de broeder, die hem toonen zou. Een prachtfilm!

Maar toen ik een uur lang al die gemaakte gezichten van de filmacteurs had aangekeken en de onwaarschijnlijkheid van dat alles me had aangegrijsd, — toen kwam er een prachtvoorstelling van een vrouw, die vocht met een kerel om haar kind. Deze misselijke scène duurde heel lang. 't Was „prachtig“ om die worsteling van twee hijgende menschen te aanschouwen. De edelste „dierlijke“ gevoelens konden hier wakker worden. 't Was een zeer „hoogstaand“ genot! Maar 't werd nog „mooier“.

Daar lag Oom Tom. Wel te verstaan een Amerikaanse filmneger.

Hij lag op zijn sterfbed. Heerlijk kijkspel. Een sterfbed is ook wel eens op de wanden van een carroussel op de kermis te zien. En dan in echt beeld. Akelig rolden de oogen... Flauwte na flauwte kwam.

Fijn om te genieten voor Christenmenschen. 't Publiek gaapte en had tranen in de oogen... alsof 't waarlijk de oude Oom Tom van den roman was. En de filmneger trok maar akelige tronieën. Allemaal om ons te vermaken.

De gramfoon speelde: Nader mijn God bij U..... Zeer romantisch.

En slechts een zeer enkele van het publiek heeft begrepen wat hier gebeurde. Ons volk — en onze jeugd, werd bedrogen... en meegevoerd zonder erg.

Ik had er toen genoeg van en ben heengegaan. Ik kon daar niet een dankgebed uitspreken voor dezen „schoonen avond“, zooals straks vermoedelijk van mij werd gevraagd.

Ik geloof, dat er maar één middel is om ons volk te bewaren voor deze „begeerlijkheid der oogen“ naar datgene, dat dóór en dóór vals is.

En dat is, dat wij ons schrap zetten en doen als onze vaderen.

En dat we bij de reeks: kaartspel, tooneel en dans nog voegen de speelfilm (ook die van de Ned. Chr. Filmcentrale).

En verder mogen we ons wel eens ernstig afvragen, of we niet nog scherper keur moeten aanleggen. Gezien het feit, dat er zinsbedrog in 't spel is — moeten we ook met allerlei andere vermaak-film, waarbij 't kijken naar beweging slechts voor vermaak dient, zeer voorzichtig zijn.

We kunnen kinderen — en die met hen gelijk staan — zeer gemakkelijk blij maken met dingen, die toch eigenlijk nergens goed voor zijn, die geen écht voedsel geven voor lichaam noch geest, en die zeer hevig de zinnen en de begeerlijkheden der oogen prikkelen.

Als we daarmee beginnen, dan moeten zwakke ouders straks wijken voor de kwade begeerlijkheden van het jonge en onnoozele hart. Dan dreint een kind niet zoo lang, tot het z'n begeerte krijgt. Over een tijdje, alsof er zijn leven van afhangt.

Daarom leeren verstandige ouders hun kinderen niet snoepen; daarom zijn ze op hun hoede om geen sterken drank te geven aan jonge menschen; daarom is er een actie in de pers voor goede lectuur. — Ook het snoep-lezen is een gevaar.

Maar ziet... het nieuwste snoepgoed van de wereld dringt door ook in onze kringen. De wereld is vol van begeerlijkheid der oogen.

Wij moeten alvast bij de invoering van 't beroepsspelers-tooneel via de film ons schrap zetten.

Gaat dat er door en voelen onze menschen het dubbel-valsch niet meer — waarom gaan ze dan niet naar den schouwburg? Dan zien ze tenminste de echte armbeweging van den speler. Mogelijk zien ze dan tenminste een echten tooneelneger als Oom Tom sterven tot hun griezellig vermaak.

Maar als Gereformeerde menschen zoo iets mooi vinden en als onze jeugd niet meer gelukkig kan leven zonder dat, dan zijn we heel snel aan 't afzakken en wordt het tijd om te onderzoeken, of wij niet geheel en al zijn afgeweken van de Calvinistische zede en of wij dan niet zijn wedergekeerd tot hetgeen eerst door ons was verworpen. Zooals „de hand“, waarvan Petrus schrijft in 2 Petr. 2:18—22.

H.

C. V.

CORRESPONDENTIE

BIJLAGE VERKLARING HEIDELBERGSCHER CATECHISMUS.

Onze voorraad van de eerste 12 afleveringen dezer Bijlage — waarvan zooals men weet, één exemplaar beschikbaar was voor de abonné's van ons blad — is thans door het groot aantal nieuwe abonnementen uitgeput. Aangezien wij echter nog steeds vele aanvragen voor nieuwe abonné's ontvangen, hebben wij besloten, een aantal bij te drukken, zoodat we nu weer voor geruimen tijd aan alle aanvragen van nieuwe abonné's, die er prijs op stellen de Bijlagen compleet te hebben, kunnen voldoen. Evenwel — hiervoor zal dan een kleine vergoeding zijn verschuldigd, en wel van 5 cent per aflevering.

Zij, die zich thans op „De Reformatie“ abonneeren, betalen dus voor de 12 reeds verschenen afleveringen der Bijlage, indien zij deze verlangen, f 0.60. De nummers van het blad, verschijnende vóór 1 April a.s. ontvangen nieuwe abonné's gratis.

MEN GEVE ZICH THANS ALS ABONNEE OP!

De Uitgevers.

BOEKBESPREKING

Joh. Calvijn, „Gulden boekke over het christelijk leven.“
De Graafschap N. V. — Aalten.

Dit boekje verscheen het eerst in 1551, in het Latijn, en daarna herhaaldelijk in vertaling, ook in het Hollandsch. Het is feitelijk een gedeelte van de Institutie, werd in dezen afzonderlijken vorm niet door Calvijn zelf bewerkt, maar kwam toch wel met zijn medeweten in het licht. Het handelt over de noodzakelijkheid van een recht christelijken wandel, over de zelfverloochening, over geduld in tegenspoed en lijden, over het verlangen naar het toekomstige leven en over het gebruik der aardse goederen. Op vriendelijke, ernstige wijze geeft het in dezen onderwijzing naar de Heilige Schrift. De W. H. van der Vegt te Goes zorgde voor deze uitgaaf, laat eene inleiding voorafgaan, en nam ook de oorspronkelijke voorrede op. Vinde dit boekje ook nu nog vele lezers en werke het hun heil, waarvoor het zeer dienstig zijn kan.

S. GREIJLDANUS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Bennebroek: Cand. J. van Wijngaarden, hulppred. te Amelsdijk, Giessendam en Neder-Hardinxveld: J. M. Mulder te Haamstede.

Aangenomen naar:

Rotterdam-Centrum (voor den miss. dienst onder de Chineezen op Midden-Java): A. F. J. Pieren te Rotterdam-Zuid.

Intrede te:

De Krim: K. Reenders. Tekst: Openb. 1:3 (19 Febr.).

Afscheid van:

Hoek: J. A. Vink. Tekst: Joh. 15:4 en 5.

Het Gereformeerd Jeugdwerk en de Maatschappij.

In de Gereformeerde jeugdorganisaties worden de beginselen bestudeerd. Ook de beginselen ons in Gods Woord geopenbaard voor het maatschappelijk leven; in die organisaties ontvingen de jongeren inzicht in het karakter en de betekenis van de vragen, die op maatschappelijk terrein aan de orde zijn. Daar leert men de geesten onderscheiden.

Het zal van groote betekenis zijn, wanneer de aldus gevormde jeugdigen, hun belijdenis belevende, straks een plaats gaan innemen in de Christelijke maatschappelijke organisaties en daarmede stuur en leiding gaan geven. Het zal van groote betekenis zijn voor de ontwikkeling van het maatschappelijk leven, wanneer de aldus gevormde jeugdigen, in gezin en werkkring, leven overeenkomstig hun beginselen en zoo daadwerkelijk het bewijs leveren van de reformeerende kracht, ook voor het maatschappelijk leven, van het Evangelie van Jezus Christus.

Daarom is het Gereformeerde Jeugdwerk van nu af een groote betekenis voor het maatschappelijk leven.

Daarom is het noodzakelijk, dat alle jeugdigen van Gereformeerde huize, die daarvoor in aanmerking komen, een werkzaam aandeel nemen in het werk der Gereformeerde jeugdorganisaties.

H. AMELINK.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Bedankt voor:

Harderwijk: L. S. den Boer te Arnhem.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Herkingen, Middelharnis en Ouddorp: A. v. Snyvenberg te Benthuisen.

Katwijk aan Zee: M. Heikoop te Utrecht.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Hagestein: J. C. Hooykaas te Dussen.
Kampen (vac. M. Ottevanger): G. de Vries te Heerde.
Leens: H. F. C. de Boer te Marsum.
Nieuw-Boinen: B. E. van Buren, pred.-evangelist der Ned. Herv. Evangelistie te Drachten.
Olderholtwold: P. Inberg te Grollo.
Opheusden: J. Goslinga te Utrecht.
Warffum: J. N. de Ruiter te Aalsum.
Wapenveld: H. A. Labrie te Goolereede.

Aangenomen naar:

Amstelveen (2e pred. pl.): C. M. van Endt te Groenlo.
Curacao: Cand. C. Th. Steenstra, hulppred. te Zwolle.
Haarlem (vac. Dr K. H. Miskotte): Dr E. Emmen te Breda.
Zetten (als directeur der Helderlinggestichten): K. O. Finken-sieper te Oosthem.

Bedankt voor:

Almelo (de pred. pl.): C. M. van Endt te Groenlo.
Beest (toez.): W. Willemse te Mulderberg.
Keatereen: J. J. Poot te Bunschoten.
Opheusden: R. W. Steur te Oud-Alblas.
Weesp: Jac. Treffers te Woerden.

Intrede te:

's-H. Hendrikskinderen: Cand. J. Zandee. Tekst: 1 Cor. 2:7.

Afscheid van:

Dierzer: F. A. Westhoff. Tekst: Joh. 14:27.
Groote Lindt: B. Bakis. Tekst: Rom. 8:35a.
Midlum: A. Lootsma. Tekst: 2 Cor. 13:13.

Belangstelling in het buitenland voor Mevrouw A. van Hoogstraten-Schoch.

Dat Mevr. van Hoogstraten-Schoch niet alleen in ons eigen land, maar ook in het buitenland een zeer gezochte schrijfster is, blijkt wel uit de volgende feiten en cijfers.

Van de Deutsche vertaling van „Gouden tengels“ ligt thans de zevende druk (41e tot 50e duizendtal) ter perse.

Van de Deutsche vertaling van „De lange weg“ verscheen zoo juist de vierde druk (12e tot 16e duizendtal).

Van „Kruisenaartje“ en „Menschen die meetellen?“ zal een Deutsche vertaling verschijnen bij de Buchhandlung des Erziehungsvereins te Neukirchen.

Van „Onkeltje“ en „De liefde van een moderne vrouw“ zal een Deutsche vertaling verschijnen bij de firma Brockhaus & Wuppertal-Elberfeld.

Van de Zweedsche uitgave van „Gouden tengels“ verscheen de tweede druk bij de Svenska Förlag te Stockholm.

Van „Kruisenaartje“ is een Zweedsche vertaling in bewerking, die ook in Stockholm zal uitkomen.

Van „Gouden tengels“ verschaft deze dagen de Deensche vertaling bij den uitgever Lohse te Kopenhagen.

Over een Engelsche vertaling zijn onderhandelingen gaande.

Ondertrouwd:

J. H. SMIT

en

MARINA DE JONGE

Kloetinge, B 126

Goes, Oostsingel 70, 3 Maart 1939.

Toekomstig adres: Oostwal 77, Goes.

Medewer:
Rotterdam,
Dan, K.
Ds J. v.
Koole,
Schreuder
Rotterdam
kamp, 's
Groninge
Dr H. J.

Alle stukke
Prof. Dr.

INHOUD: H.
IV. Uit d
lijk leven:
kaansche oorde
De Groote C
parkeeren:
wetensch. sch
zen: Niet ove
sche Zeevaar
schap in een
Moeten we o
Perschoonw.

INHOUD

Een

Het is der
of het wel
over de vo
kunnen zich
elkander zo
die zich ste
Aan schrij
dat 't kruise
heidsvraag t
afbreuk bel
lingen steur
Integende
op dit punt
inzicht wor
tieveen, die
loof zijn a
Alle verli
voor de ju
elkanders in
woordelijk
het Christen
Wanneer
en dan aan
daarvan he
pele maats
gebruiken. l
het wezen
zich wel vo
van het on
En omgel
kennisname
roomsche
dat ook zij
en schrijve
van het o
Maar nu
Deze, da
kennis mog
groote mee
zoo ongeve
Protestanti
tisme. We
het onder d
is evenzeer
bevolking
opzicht he
tussen elka
Juist om
goed, dat d
behandeld,
Het is e
confessio
nisme zich
en onnader
licisme uit
van schrij
waar, dat
over de P
kan worde